Cena 1 zł

Głos Wielkopolski

Rok I — Poznań, poniedziałek, 8 października 1945 r. — Nr 222

Fundusz ziemi

Miasto i wieś a w ściślejszym określeniu przemysł i gospodarka rolna, muszą się w ramach ogólnogospodarczych harmonijnie uzupełniać. W wyniku wojny, powszechnego zniszczenia i wypływającej stąd konieczności jak najspieszniejszej odbudowy kraju, wzmogły się więcej niż kiedykolwiek wzajemne zależności przemysłu i rolnictwa. Stwierdzić jednak wypada, że w gospodarce naszej wyczuwa się nierównomierny postęp w obu dziedzinach.

Podczas gdy przemysł wkroczył już w fazę produkcji, rolnictwo jest raczej w defensywie, napotykając na trudne do przezwyciężenia przeszkody. Trudności wsi obejmują dzisiaj dwa zasadnicze problemy: ekonomiczny oraz problem człowieka. Powszechnie wiadomo, że na naszej gospodarce rolnej odbija się ujemnie niski stan pogłowia, brak sprzężaju, maszyn oraz paliwa do omłotów. Reforma rolna oddając ziemię w ręce prawowitych gospodarzy, w ręce ludu, była przyczyną kapitalnych przemian na odcinku socjalnym warstw gospodarujących ziemią.

Na terenie Wielkopolski problemy wsi występują znacznie wyraźniej niż na pozostałych terenach. Tutaj bowiem reforma rolna objęła większe aniżeli gdzieindziej tereny ze względu na to, że w Wielkopolsce znajdował się duży procent wielkich majątków. Ziemię objęli pracownicy folwarczni, pracowici i zrośnięci z nią, jednak psychicznie nastawieni z dawien dawna jedynie do wykonywania pracy, a nie do samodzielnego gospodarowania. Chłop wielkopolski potrzebuje więc dzisiaj dużej pomocy. Trzeba go nauczyć samodzielności i wytworzyć w nim głębokie poczucie odpowiedzialności. Trzeba dalej dać mu realną pomoc materialną — w sumie przystąpić do odbudowania zniszczonej wojną wsi.

Przytoczone zagadnienia były rozpatrywane na ostatnim posiedzeniu W. R. N., w ramach punktu obejmującego sprawę całokształtu zagadnienia przebudowy ustroju rolnego i zagospodarowania utworzonych z parcelacji działek. Z dyskusji toczącej się na ten temat można było wynieść jeden ogólny wniosek: chłop wielkopolski rozumie konieczność świadczeń rzeczowych i świadczenia te chce złożyć. Równocześnie stwierdzono, że choć były pewne działania wrogich czynników, wieś wielkopolska oparła się im. Początkowo słabszy napływ świadczeń spowodowany był jedynie późnym terminem tegorocznych żniw, a dalej siewów, które zakończą się mniej więcej w połowie bież. miesiąca. Opóźnienie siewów spowodował brak inwentarza pociągowego i niedostateczna ilość ropy do traktorów, gdyż przy zapotrzebowaniu miesięcznym dwóch tysięcy ton ropy, do chwili obecnej województwo otrzymało jedynie 621 ton. Również z powodu braku węgla nie mogły być uruchomione pługi parowe, choć posiadamy ich znaczną ilość, bo 120. Ostatnio uruchomiono kilkanaście z nich, dzięki pomocy cukrowni, które udzieliły swego węgla.

W ramach obrad W. R. N. referent ob. Nowak zilustrował jeszcze jeden niezwykle ważny fakt. Chłop doskonale rozumie doniosłość reformy rolnej, jednak niejednokrotnie nie może sobie poradzić z początkowymi trudnościami w gospodarstwie przy braku inwentarza i zabudowań.

Rolę pomocy materialnej wsi ma spełnić tzw. Fundusz Ziemi. Przez udzielanie kredytów oraz surowców potrzebnych do odbudowy gospodarstw i przez tworzenie szeregu ułatwień rolnikom, dąży się do przełamania trudności, do postawienia gospodarki rolnej w pozycji ofensywnej. W. R. N. uchwaliła wnioski, które w dużej mierze mogą przyczynić się do szybszego zrealizowania celów Funduszu Ziemi. Postanowiono zwrócić się do Min. Rolnictwa i Reform Rolnych o obniżenie ceny wykonywania orki traktorem do wysokości 300 zł lub 1 q żyta za 1 ha, a dla nowonabywców działek 200 zł za 1 ha, przy czym sposób zapłaty ma zależeć od wyboru płatników. W. R. N. — mówi uchwała — uważa, że dzieło reformy rolnej nie jest w pełni ukończone, dopóki powstałe z niej działki nie są zabudowane i zagospodarowane. Do Funduszu Ziemi należy włączyć dodatkowo: wszystkie lasy poniemieckie i po obszarach dworskich wszystkie cegielnie i tartaki poniemieckie i pomajątkowe. Drzewo z tych lasów ma być przydzielane bezpłatnie na cele zabudowy osad i obrabiane po cenach kosztów własnych, a cegielnie mają dostarczyć osadnikom cegły w zamian za robociznę. Na każdej działce co roku ma powstać conajmniej jeden budynek tak, by w przeciągu trzech lat osady były kompletnie zabudowane. Rząd winien na te cele przeznaczyć kredyty i opracować plan zabudowy, a społeczeństwo zwłaszcza Zw. Samopomocy Chłopskiej mają w tym dziele dopomagać rządowi. Uchwała mówi, że w zagospodarowanych już ośrodkach, należy przystąpić do produkcji materiału siewnego i hodowlanego o wysokim gatunku, wreszcie, że samorząd rolniczy i Zw. Samopomocy Chłopskiej winny zorganizować szeroko pojętą akcję wśród osadników, by przyjść im z pomocą w kierowaniu i samodzielnym gospodarzeniu.

Wzrost produkcji musi odbywać się tak w mieście jak i na wsi. Tylko w ten sposób unikniemy wstrząsów i zrealizujemy odbudowę całokształtu życia gospodarczego.

J. T.

Świadczenia rzeczowe — obowiązkiem chłopa

stwierdza wicepremier Mikołajczyk na Zjeździe P.S.L.

W Poznaniu odbył się wczoraj zjazd wojewódzki delegatów Polskiego Stronnictwa Ludowego, w którym wziął m. in. udział wicepremier Mikołajczyk. — Zjazd rozpoczął się nabożeństwem żałobnym w kościele św. Pawła za zmarłych, poległych i pomordowanych przez okupanta działaczy ruchu ludowego. Obrady toczyły się w auli Akademii Handlowej. Po ukonstytuowaniu się prezydium i powitaniu zjazdu oraz przybyłych gości przez przewodniczącego ob. Nowaka zabrał głos wojewoda dr Widy-Wirski, który w przemówieniu swym wskazał na zacieranie się różnic między wsią i miastem.

Tworzy się nowy styl życia, oparty na zasadach wspólnoty, na łączeniu się dla podejmowania wspólnych wysiłków. Żyjemy w momencie przełomowym, od którego zależeć będzie nasze „być albo nie być" i nie wolno nam cofnąć się do starego, niewolniczego stylu życia. Chłop, który chociażby ze względu na swą liczebność ma w demokracji głos bardzo poważny, nie pozwoli na nawrót do form starych, ale stać będzie na straży postępu.

Druga prawda — mówił Wojewoda — to fakt, że jakiby nie był rząd, musi on rozwiązać olbrzymie trudności, wynikłe na skutek wieloletniej, grabieżczej okupacji. Przełamanie tych trudności wymaga sojuszu między wsią i miastem. Utrwalenie tego sojuszu jest jednym z ważnych zadań, ruchu ludowego. Trzeba mocno postawić sprawę świadczeń rzeczowych, które w obecnych warunkach stanowią nieodzowny wkład chłopa w dzieło odbudowy. Przemówienie swe ob. Wojewoda zakończył okrzykiem na cześć pierwszego obywatela kraju Prezydenta Bieruta i na cześć Rządu Jedności Narodowej.

Z kolei zabrał głos przedstawiciel P. P. R. ob. Izydorczyk, który mówił o szkodliwości rozłamu w ruchu ludowym, z czego cieszą się jedynie czynniki reakcyjne i niezgodę wśród chłopów próbują wykorzystać dla swej brudnej roboty. Mówca życzył zjazdowi, by ustrzegł P. S. L. przed tymi niepożądanymi elementami oraz zapewnił o chęci współdziałania P. P. R. i P. S. L. w ramach bloku międzypartyjnego.

Reprezentant P. P. S., zaznaczył, że partia jego zawsze stawiała na równi interesy wsi i interesy miasta. Ważnym jest, by nie wprowadzać do ruchu ludowego dwutorowości ale gromadzić rzesze chłopskie. Przypuszczać należy, że zjazd znajduje wspólny język, by uniknąć dysonansów w ruchu ludowym — Prof. Sobaszek (Str. Demokratyczne) wyraża przekonanie, że stała współpraca miasta i wsi wyrówna obecne trudności. Tę samą myśl uwypuklił ob. Idzior (Str. Pracy), który, stwierdziwszy, że generacja nasza ostatecznie finalizuje walkę o Polskę chłopa, rozpoczętą pod sztandarami Kościuszki, dodał, że tylko współpraca wszystkich warstw społecznych da klucz do rozwiązania trapiących nas bolączek. W ciężkich warunkach pracuje dziś chłop ale niemniej ciężkie są warunki pracy robotnika i inteligenta. Miasto woła do wsi o pomoc. Dzieci miasta nie znają nabiału ani owoców. Toteż w imię wspólnego interesu narodowego mówca apeluje do delegatów by w chłopach budzili poczucie obowiązku punktualnego składania świadczeń rzeczowych. — Przemówienia powitalne wygłosili poza tym ob. Gąsiorowski prezes Związku Samopomocy Chłopskiej, ob. Cichy imieniem Związku Nauczycielstwa Polskiego, ob. Kołodziej imieniem organizacji młodzieżowej „Wici", przedstawiciel Armii Czerwonej.

Niebezpieczeństwo niemieckie

Następnie wicepremier Mikołajczyk wygłosił obszerny referat, w którym nakreślił program polityczny stronnictwa w dziedzinie polityki zagranicznej i wewnętrznej. — Przemówienie swe rozpoczął ob. Mikołajczyk od wspomnień z lat przed r. 1939 na kanwie ich wykazując, że ruch ludowy w Polsce przedwojennej rozumiał niebezpieczeństwo niemieckie, że chłopi potępiali fałszywą politykę sanacji, że prowadzili z nią walkę o czym świadczą Zapanów, Jadów, pacyfikacje zamojskie, tablice z nazwiskami postrzelanych chłopów na kongresie stronnictwa w roku 1935 w Krakowie, świadczy Brześć.

Rok 1939 nie zastał ob. Mikołajczyka na moście zaleszczyckim, jak tylu dygnitarzy sanacyjnych, tylu pułkowników, co rekwirowali osobom cywilnym samochody, by na nich uciekać. Toteż może bez wstydu mówić o tym, co się działo na emigracji. Utrzymaniu konstytucji z r. 1935 ludowcy byli przeciwni. Jeżeli ją zatrzymano, to tylko dlatego, że wymagali tego sojusznicy dla zachowania ciągłości prawnej władzy polskiej. W zakresie polityki zagranicznej wicepremier reprezentował pogląd, który dziś jest punktem programowym P. S. L.: Naród polski — bez względu na to, czy to się komu podoba czy nie — pójdzie drogą sojuszu ze Związkiem Radzieckim. W Rządzie Jedności Narodowej — mówił Wicepremier — spotkali się wszyscy ci, co byli zwolennikami tego sojuszu. i ci co przebywali za granicą.

Nie było dla nikogo niespodzianką, że Niemcy chcieli nas wyniszczyć. Hitler w „Mein Kampf" stwierdził to zupełnie otwarcie, a satrapa Greiser chełpił się, że za 10 lat nie będzie w Wielkopolsce ani jednego snopa, związanego ręką Polaka. — **Kwestia niemiecka — bez względu na obecną klęskę Niemiec — pozostanie dla nas zawsze jednym z głównych problematów naszej narodowej egzystencji. Dlatego historyczną koniecznością Polski** jest sojusz ze Związkiem Radzieckim. Wicepremier wspomniał, że w czasie rozmów poczdamskich zwrócił uwagę na dwie konieczności: odebranie Niemcom podstaw zbrojeniowych i gospodarczych dla ich rojeń oraz obniżenia stopy życiowej narodu niemieckiego. **Trzeba, by narody sąsiadujące z Niemcami miały wyższą od nich stopę życiową. Tylko w ten sposób zapobiec można hegemonii gospodarczej Niemiec, która dawała im możliwości przygotowania przyszłej wojny. Podniesienie stopy życiowej ludności w Polsce do poziomu przerastającego stopę życiową Niemców jest kwestią historycznego wymogu politycznego.** Polska zaniedbana społecznie i biedna nie spełni swej roli jako czynnik pokoju.

W dalszych wywodach Wicepremier zwrócił uwagę, że nie ma dziś wojen, które by swym pożarem nie obejmowały całego świata. Czas najwyższy, by skończyć z blagą mocarstwowości. W nowoczesnych wojnach odgrywamy rolę minimalną. Za szkodników należy uznać tych, którzy narodowi podszeptują możliwości nowej wojny, która by dla Polski była największym nieszczęściem. Jest rzecz oczywistą, że między mocarstwami o wielkim i skomplikowanym zasięgu interesów istnieć muszą różnice w zapatrywaniach na te czy inne problemy. W czasie wojny te różnice nie ujawniały się, gdyż ucierpiałyby na tym bezpośrednie działania wojenne. Dziś przeszkód tych nie ma. Ale różnice napewno nie doprowadzą do kataklizmów! — Współpraca ze Związkiem Radzieckim — raz jeszcze podkreśla ob. Mikołajczyk — nie jest dla nas koniunkturalną. Ruch ludowy zawsze szedł po tej linii i będzie ją kontynuował, gdyż stanowi ona dla narodu polskiego nieodzowną gwarancję niepodległości ochrony przed kompletną zagładą. Uzupełnieniem sojuszu ze Związkiem Radzieckim będą przyjazne stosunki z demokracjami zachodu.

Ulepszyć system aprowizacyjny

Przechodząc do zagadnień naszego życia wewnętrznego, ob. Mikołajczyk przypomniał, że kongres w roku 1935 w Krakowie ustalił wspólny program chłopski. Stronnictwo Ludowe pragnie być stronnictwem państwowym a nie klasowym. W związku z przyłączeniem ziem odzyskanych liczyć się należy z dużymi zmianami strukturalnymi w naszym społeczeństwie. Z państwa rolniczego staniemy się krajem rolniczo-przemysłowym i element robotniczy znacznie przybierze na sile PSL liczy się z tymi zmianami i chce się do nich przystosowywać. Uznanie pracy za podstawę, konieczność uzgodnienia prawa własności z interesem społecznym, planowość gospodarcza, pełna reforma rolna — oto program na wewnątrz. — Jeżeli obszarnicy liczą, że ja ich z powrotem wprowadzę — ostrzega Wicepremier — to zawiodą się w swych nadziejach. Dla mnie ważniejszym jest interes milionowych rzesz chłopskich, aniżeli 20-tysięcznej grupy. — Dążę jednak, by rolnictwo było jedną z gałęzi naszego życia gospodarczego dobrze funkcjonujących. Gdy mowa o ziemiach zachodnich, to najlepszym zabezpieczeniem naszych interesów będą miliony pługów chłopskich, orzących dawne junkierskie dobra!

Następnie Wicepremier poruszył sprawę świadczeń rzeczowych. — **Najważniejszym dziś obowiązkiem chłopa jest przeprowadzenie dostawy świadczeń terminowo i w całości! Ale trzeba stworzyć rezerwy i ulepszyć system aprowizacyjny, który wykazuje liczne niedomagania. Świadczenia rzeczowe muszą nietylko wyżywić ludność miast, ale i muszą dać zaopatrzenie osadnikom na zachodzie i ludności okolic przez działania wojenne zupełnie zniszczonych. O tym chłop pamięta i obowiązek swój wypełni!**

W sprawie współpracy z kapitałem zagranicznym ob. Mikołajczyk zastrzegł się przeciw kapitałowi prywatnemu, wysysającemu soki żywotne kraju. Natomiast na szczeblu państwowym możliwe jest korzystanie z międzynarodowej współpracy kapitałowej za pośrednictwem Międzynarodowej Organizacji Bezpieczeństwa, która między innymi zajmuje się finansowaniem państw ubogich w kapitały.

Reasumując swe wywody, mówca stwierdził, że w programie stronnictwa leży współpraca z ZSSR na zasadzie wolności, równości i suwerenności państwa polskiego. W ramach koalicji rządowej PSL. pragnie współpracować lojalnie ze wszystkimi stronnictwami dla dobra wolnej i niepodległej Polski.

Po wysłuchaniu referatów ob. Banaczyka o działalności ruchu ludowego na emigracji i ob. Nowaka o działalności ruchu ludowego w Wielkopolsce za czasów okupacji, dokonano wyborów zarządu komisji rewizyjnej i sądu partyjnego. Prezesem zarządu wojewódzkiego został ob. Mikołajczyk. W skład zarządu weszli ob. Poprawa, Nowak Banaczyk, Nadobnik, Gronek, Jagła, Jajuga, jako członkowie oraz ob. Mazur, Zbierski, Wiśniewski, Jurga, jako zastępcy.

Przybycie gen. Derewianko do Moskwy

Moskwa, 7. 10. (TASS). 5 października przybył do Moskwy na wezwanie rządu przedstawiciel sił zbrojnych ZSRR w Japonii, generał lejtenant Derewianko.

Posiedzenie parlamentu angielskiego

Londyn, 7. 10. (BBC). — Parlament angielski zbierze się we wtorek, dnia 9 bm. Na posiedzeniu tym minister Bevin zda sprawozdanie z konferencji ministrów spraw zagranicznych.

Rudolf Hess będzie sądzony jako zbrodniarz wojenny

Londyn, 7. 10. (BBC). — Na podstawie oświadczeń czynników miarodajnych — Rudolf Hess, który przebywa w Anglii jako jeniec wojenny, będzie odesłany do Niemiec i stanie przed trybunałem, jako przestępca wojenny. Znany hitlerowiec — Martin Bormann, który dotychczas nie został jeszcze ujęty, będzie sądzony zaocznie.

Rząd bułgarski przeprowadzi wybory bez względu na opozycję

Londyn, 7. 10. (BBC). — Rząd bułgarski oświadczył, że przeprowadzi wybory bez względu na to, czy opozycja weźmie w nich udział, czy nie.

Repatriacja Polaków ze strefy amerykańskiej

Londyn, 7. 10. (BBC). — Ze strefy amerykańskiej wyjeżdża codziennie do Polski 5000 repatriantów.

Dochodzenie przeciwko dawnemu posłowi rządu Vichy w Turcji

Paryż, 7. 10. (Polpress). Władze sądowe wszczęły dochodzenia przeciwko dawnemu posłowi rządu Vichy w Turcji, Gastonowi Bergery. Bergery opuścił Ankarę, aby udać się do Paryża i został aresztowany przez policję po przekroczeniu granicy francuskiej.

Polska przystąpiła do europejskiej centrali transportowej

Londyn, 7. 10. (Polpress). — Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Londynie, Strassburger, podpisał w imieniu Polski umowę międzynarodową, dotyczącą utworzenia europejskiej centrali transportowej. Zadaniem tej organizacji jest skoordynowanie wysiłków narodów europejskich nad przywróceniem normalnych warunków komunikacyjnych w Europie.

Wybory w Portugalii

Londyn, 7. 10. (BBC). — Dnia 18-go listopada odbędą się wybory powszechne w Portugalii.

Fabryki opiekują się robotnikami

Dokonana zmiana ustroju w Polsce wprowadza w nasze życie społeczne nowe formy współżycia, zwyczajów a nawet zainteresowań osobistych. Nie uwidacznia to się jeszcze wyraźnie w naszym życiu potocznym, gdyż jesteśmy dopiero w fazie tworzenia fundamentów, na których w bliższej lub może dalszej przyszłości dokonają się istotne przemiany, do których zmierzają nasze hasła i idee demokratyczne.

Zachodzące przeobrażenia dokonywują się najwyraźniej w naszych fabrykach i miejscach pracy, w których nowe metody współżycia i współpracy stwarzają już dziś kadry pracowników, świadomych swego znaczenia, wykonywujących swe czynności nie z przymusu, lecz z pełnym zapałem. Warsztaty pracy są w pewnym stopniu domami robotników, gdyż właśnie w nich pracownik spędza większą część swego życia. Te domy zaczyna sobie obecnie tak urządzać, by czuł się w nich dobrze, by mu się w nich pracowało możliwie przyjemnie. Sama praca przynosi mu obecnie więcej zadowolenia aniżeli dawniej, gdyż robotnik nie jest już wyzyskiwany i uciskany. Robotnik pracuje dla państwa i dla siebie, jest wolnym obywatelem i wolnym robotnikiem. Obok kierownictwa również pracownik bierze udział w prowadzeniu przedsiębiorstwa i posiada prawo zabierania głosu w sprawach, które dla jego warsztatu pracy mają jakiekolwiek znaczenie.

Ale nie tylko praca wiąże robotnika z fabryką czy warsztatem. Fabryka spełniać odtąd będzie coś więcej. Fabryka dawać musi robotnikom poza godzinowym wynagrodzeniem za pracę również odprężenie, rozrywkę, w których przyjemne łączyć się będzie z pożytecznym. Musi opiekować się robotnikiem, dbać nie tylko o jego zabezpieczenie materialne, o opiekę lekarską, lecz również zainteresować się musi jego potrzebami duchowymi.

Z tych więc powodów na terenach fabryk, przedsiębiorstw, urzędów... powstają świetlice, o których niejednokrotnie już pisaliśmy. Organizacją tych świetlic zajęły się Urzędy Informacji i Propagandy przy współudziale Inspektoratów Oświaty Pozaszkolnej i Wydziałów Kultury i Sztuki. Tych świetlic na terenie Wielkopolski mamy coraz więcej.

W ubiegłą sobotę dokonano uroczystego otwarcia wielkiej i niezwykle reprezentacyjnej świetlicy w znanej na naszym terenie Lubońskiej Fabryce Drożdży. W uroczystości wzięli udział: inspektor szkolny powiatowy ob. Lipiński, naczelnik Wydziału Polit.-Wychowawczego Wojew. Urzędu Informacji i Propagandy ob. Tulibacki, powiatowy referat Kultury i Sztuki ob. mgr Aniszczenko, kierownik Oddziału Pow. Urzędu Informacji i Propagandy ob. Tkaczyk, z ramienia Starostwa Powiatowego przybył kierownik referatu Przemysłowego ob. Olejniczak, przedstawiciele partyj politycznych i pracy.

Zebranych powitał dyr. fabryki ob. Drogowski. Po okolicznościowym przemówieniu inspektor Lipiński dokonał otwarcia świetlicy. Obok świetlicy mieści się skromnie, lecz gustownie urządzona przychodnia lekarska, w której bez przerwy ordynować będzie specjalna sanitariuszka, a kilka razy w tygodniu lekarz.

Oprócz otwarcia świetlicy fabryka obchodziła 25 letni jubileusz nieprzerwanej pracy 15 pracowników. W ciepłych, serdecznych słowach przemówił do jubilatów dyr. Drogowski i wręczył każdemu dyplom i torebkę z gratyfikacją. Jubilatom składali życzenia liczni goście i delegaci. Uroczystość zakończył wspólny posiłek i fabryczna zabawa. T. P.

Rys. Bilski

Trująca dobroczynność

Poznań uczcił I-szą rocznicę utworzenia Milicji Obywatelskiej

W dniu wczorajszym na terenie całego kraju odbyły się uroczyste obchody dla uczczenia I-szej rocznicy utworzenia Milicji Obywatelskiej.

W Poznaniu uroczystości zapoczątkowane zostały w sobotę przedstawieniem sztuki Wandy Karczewskiej „Ziemia oskarża" w Teatrze Polskim, specjalnie wykupionym dla milicjantów i ich rodzin. W godzinach wieczornych oddziały milicjantów z pochodniami przemaszerowały ulicami miasta i zgromadziły się na placu Wolności. Po zdaniu raportu oraz przemówieniu komendanta wojewódzkiego M. O. majora Paszty zakończono capstrzyk odśpiewaniem „Roty".

W dniu wczorajszym po nabożeństwach w kościołach parafialnych odbył się konkursowy marsz drużyn milicyjnych szlakiem „Pomordowanych", rozpoczynającym się przy forcie VII a kończącym się przy Domu Żołnierza. W marszu wzięło udział 17 drużyn, z których zwyciężyła drużyna 4-go komisariatu uzyskując czas 35 minut.

Około godziny 11-tej przed gmachem Teatru Wielkiego komendant wojewódzki M. O. mjr Paszta w otoczeniu komendanta R. K. U. Poznań, majora Śledzińskiego, komendanta miasta ppor. Sabiszewskiego, prezydenta miasta mgra Sroki oraz szefa Wydziału Polit.-Wychowawczego M. O. ppor. Kaźmierskiego odebrał defiladę oddziałów milicji pieszej, konnej, rowerzystów i motocyklistów. Raport zdał zast. komendanta wojewódzkiego dla spraw liniowych M. O. por. Szary.

Bezpośrednio po defiladzie odbyła się w Teatrze Wielkim uroczysta akademia, którą zaszczycili swą obecnością liczni przedstawiciele władz państwowych, partyj politycznych oraz delegaci Wojska Polskiego. Zebranych powitał ppor. Kaźmierski, poczem głos zabrał komendant wojew. M. O. major Paszta. W dłuższym przemówieniu prelegent zapoznał zebranych z historią powstania i organizowania się milicji, wskazał na różnice zachodzące między dawną policją a obecnymi organami władz bezpieczeństwa i porządku publicznego, mówił o ich dotychczasowej działalności i o planach na przyszłość. Najważniejszym zadaniem jest obecnie sprawa wychowania młodych kadr milicyjnych, które utworzone zostały dla zapewnienia wszystkim mieszkańcom spokoju i utrzymania porządku w kraju. Okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej i Jej kierowników prelegent zakończył przemówienie.

O zadaniach M. O. i o jej współpracy z władzami administracyjnymi mówił wojewoda poznański ob. dr Widy-Wirski. W końcu swego przemówienia Wojewoda podziękował milicjantom za ich dotychczasową i wytrwałą pracę. Życzenia dalszej i owocnej działalności złożył Milicji major Śliwiński. Imieniem bloku stronnictw demokratycznych przemawiała ob. Kamińska, sekr. wojewódzk. PPR. Prelegentka w twardych, mocnych zdaniach naszkicowała sylwetkę nowego stróża prawa, jego ciężką i odpowiedzialną pracę i ukazała dorobek dotychczasowego wysiłku. W końcu zaapelowała do dalszego wytrwania na stanowisku strażników praw, zdobytych w nowym demokratycznym ustroju. Przemówienia prelegentów nagradzali zebrani rzęsistymi oklaskami.

W artystycznej części akademii wystąpili znani artyści Teatru Wielkiego. Solowe występy ob. Zofii Fedyczkowskiej, Marii Laskowskiej, Emmy Szabrańskiej oraz Zygmunta Mariańskiego i Roberta Sauka stały na bardzo wysokim poziomie artystycznym. Czołowe śpiewaczki poznańskie nagrodzono kwiatami, a wszystkich solistów burzliwymi oklaskami. Doskonale spisał się balet Teatru Wielkiego, który wykonał szereg tańców narodowych. Uznanie należy się również za dobry akompaniament ob. kapelmistrzowi E. Kowalskiemu.

Akademia milicyjna w Teatrze Wielkim była imprezą szczególnie udatną i pozostanie na długo w pamięci uczestników. T. P.

Walczmy z pryszczycą

Ze względu na dwukrotne stwierdzenie pryszczycy wśród zwierząt racicowych spędzonych na targi do Poznania oraz z uwagi na obecny rozwój zarazy na terenie naszego województwa, celem zwalczania zarazy zarządza się, że na obszarze powiatu i miasta Poznania zakazuje się odbywania targów na zwierzęta racicowe, hodowlane i użytkowe oraz prowadzenia handlu domokrążnego zwierzętami racicowymi i drobiem.

Zezwala się tylko na odbywanie targów urządzanych na targowicy miejskiej w Poznaniu na zwierzęta racicowe rzeźne.

Wywóz zwierząt racicowych z targowicy miejskiej w Poznaniu odbywać się może do rzeźni publicznej koleją pod warunkiem, że odnośne zwierzęta przed ich załadowaniem do wozów kolejowych zostaną na koszt posiadacza zbadane i uznane za niezarażone pryszczycą.

Preliminarz budżetu Poznania wyłożony jest do wglądu

Zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dnia 17 czerwca 1924 roku oraz z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1932 r. wyłożony został preliminarz budżetu stoł. m. Poznania na okres od 1 kwietnia 1945 r. do 31 marca 1946 r. do wglądu publicznego w biurze Wydziału Finansowo-Majątkowego przy ul. Matejki 48/49, pok. 102. W czasie od 4 do 10 bm. włącznie, mogą zainteresowani mieszkańcy zgłaszać swe spostrzeżenia lub zarzuty przeciwko wymienionemu planowi gospodarczemu.

Z życia Wielkopolski

Ofiary hitleryzmu

Skoki. Minęło obecnie 6 lat od chwili, gdy dzicz hitlerowska napadła zdradziecko bez wypowiedzenia wojny na nasze ziemie polskie, rozpoczynając od pierwszego dnia bestialskie mordowanie bezbronnej ludności cywilnej. Obecnie, kiedy cieszymy się na nowo odzyskaną wolnością, należy wspomnieć tych, którym nie dane jest oglądać zmartwychwstałej Ojczyzny, a dla której oni życie oddali. W Skokach i w najbliższej okolicy wymordowali 16 bohaterów stwierdzonego pochodzenia, natomiast u dwóch, tj. Szymkowiaka i Szymachowicza nie stwierdzono miejsca zamieszkania. Są oni pochowani w wspólnym grobie w Raczkowie.

W Dachau zginęli: ks. prob. Echaust Józef; Laurentowski Kazimierz, dyr. Wojew. Zakł. Wych. z Antoniewa; Rospychała Antoni; Klewenhagen Brunon; Burzyński Alojzy; Bejma Kazimierz; Malz Leon; Arendt Józef; Brajewski Aleksander i Dereżyński Stanisław.

W Oświęcimiu: Grzeszczak Franciszek; Grzeszczak Marcin; Ciesielczyk Michał; Broniecka Łucja i Kapusta Wanda.

W Guzingen: Zieliński Jan z Kuszewa. W Inowrocławiu: Cerekwińska Konst. z Łosińca. W Raciczu: Biskup Józef z Kuszewa i Piotr Stefan z Grzybowic. W Wrocławiu: Wieczorek Antoni i Rakocy Władysław, obaj z Grzybowic.

Pierwszych 19 obywateli rozstrzelano w Skokach od 7. 9 do 10. 12. 1939 r., resztę, 23 wymordowano w różnych obozach koncentracyjnych, z których dotąd powrócili ob. Kobusowa Wanda, Śliwińska, Wojtkowiak i Budny. Brak jeszcze pewnych danych o 12 obywatelach, którzy dotychczas z obozów koncentracyjnych nie powrócili.

GNIEZNO

W ramach akcji związanej z oczyszczaniem powiatu gnieźnieńskiego od bandy terrorystycznej, — będącej plagą tut. ludności — zginął śmiercią bohatera członek U.B.P w Gnieźnie, Kabaciński Stanisław, kładąc swe młode życie dla Polski demokratycznej.

Miejscowe społeczeństwo zgotowało ofierze manifestacyjny pogrzeb, zadokumentowawszy tym samym swe wrogie stanowisko dla poczynań reakcyjnej działalności.

W pogrzebie poza szerokimi masami tut. społeczeństwa, udział wzięły organizacje polityczne, młodzieżowe, milicja miasta i powiatu.

A. J.

CHODZIEŻ

Akcja repatriacyjna. Chodzieski P. U. R. jest punktem docelowym. Zapomóg doraźnych udzielono 140 550 zł dla 2039 repatriantów. Repatrianci otrzymują wyżywienie według kategorii III.

Dla sprawniejszego przeprowadzenia wszelkich prac rolnych, związanych z zakończeniem żniw jak i dalszymi zbiorami, postanowiono na zebraniu burmistrzów i wójtów zatrudniać na stałe aż do pierwszych przymrozków wszystkich Niemców i volksdeutschów.

W trosce o przyszłość młodzieży zgrupował Powiatowy Komitet Opieki Społecznej 795 dzieci w przedszkolach w różnych miejscowościach powiatu. Dalszymi placówkami opiekuńczymi to półkolonie, które gromadzą 450 dzieci w czterech miejscowościach powiatu. Ko

ŚRODA

Zespół muzyczny przy Powiatowym Oddziale Informacji i Propagandy w Środzie pod batutą ob. Gaidzika urządził koncert dla mieszkańców Zaniemyśla.

Tenże zespół dał koncert muzyki lekkiej i rozrywkowej w sali kina „Polonia" w Środzie. Konferansjerkę prowadził Jan Lis.

Staraniem Powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej założono w powiecie średzkim kilka spółdzielni „Samopomoc Chłopska", prowadzących sprzedaż artykułów potrzebnych w gospodarstwie rolnym. Spółdzielnie takie istnieją już w Brzezinie i Szlachcinie, a w dniu 18 ub. m. odbyło się otwarcie spółdzielni „Samopomoc Chłopska" w Środzie. Na uroczystości otwarcia obecni byli przedstawiciele władz ze starostą powiatowym ob. Kaczmarkiem na czele.

W najbliższym czasie zostaną otwarte spółdzielnie chłopskie w Nekli i Winnogórze.

Wielkopolska Hurtownia art. kosmetyczno gospodarczych
Poznań
Armii Czerwonej 2 (hotel Britania)
poleca wyroby firm:
Miraculum, Anida
Wilbra, Ultra
Dobrolin, Phankosavit
7998

Urzędowe

Przetarg nieograniczony nr 6. Urząd Wojewódzki Poznański, Wydział Odbudowy, Oddział Inspekcyjno-Budowlany w Poznaniu zawiadamia o możności składania ofert na wykonanie prac malarsko-remontowych w gmachu Coll. Medicum Uniwersytetu Poznańskiego w Poznaniu przy ul. Fredry 10. Oferty należy składać w pokoju nr 311 (3 ptr.) w gmachu Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego w Poznaniu, plac Kolegiacki 17. Oferty należy umieścić w dwóch nieprzejrzystych kopertach, zewnętrzna winna być zalakowana. Na kopercie winien znajdować się napis: „Oferta na wykonanie prac malarsko-remontowych dla Coll. Medicum U. P. w Poznaniu". Na zabezpieczenie oferty składa przedsiębiorca wadium 0,5% od ogólnej sumy kosztorysu. Wadium należy złożyć do rąk przewodniczącego przetargu. Kwit na złożone wadium należy dołączyć do oferty. Wadium zwraca się po ukończonym przetargu, w razie odrzucenia oferty lub zawarcia umowy, w wypadku przyjęcia oferty. Wadium przepada na rzecz Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego w wypadku cofnięcia oferty po rozpoczęciu przetargu lub odmowy podpisania umowy przez oferenta przy przyjętej ofercie. Urząd Wojewódzki zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta bez względu na cenę, oraz swobodnego uznania, że przetarg nie dał wyniku dostatecznego. W razie pozytywnego wyniku przetargu oferent powinien zgłosić się najpóźniej w przeciągu 10 dni celem podpisania umowy (na pisemne wezwanie). Przy przetargu obowiązuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 1. 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucji prawa publicznego (Dz. U. R. P. nr 19, poz. 127). Termin przetargu wyznacza się na dzień 15 października 1945 r. o godz. 9-tej, pokój 310, gmach Urzędu Wojewódzkiego, Poznań, plac Kolegiacki 17. Bliższe informacje o godz. 8—10-tej codziennie w pokoju 311, odbiór ofert na pokoju 308, gdzie można nabyć kosztorys za opłatą 20.— złotych. Urząd Wojewódzki Poznański, Wydział Odbudowy, Oddział Inspekcyjno-Budowlany. k 421

KRONIKA POZNAŃSKA

Poniedziałek, dnia 8 października 1945 r.
Kalendarz rzymsko-katolicki — Pelagii, Birgitty
Kalendarz słowiański — Wojsława

O bezpieczeństwo na przystankach tramwajowych

W związku z licznymi wypadkami kontuzjowania obywateli przez przejeżdżające samochody i wozy przy przystankach tramwajowych, Komenda Miasta M. O. zarządza, aby wszystkie pojazdy mechaniczne, konne, rowery i wózki ręczne zatrzymywały się, gdy kierowcy zauważą, że tramwaj się zatrzymuje, lub gdy już stoi, a pasażerowie wysiadają lub wsiadają do wozów. Pojazdy muszą się zatrzymać w odległości 5 m za ostatnim wozem tramwajowym. Aż do chwili odjazdu tramwaju pojazdom nie wolno ruszyć z miejsca.

Winnych nieprzestrzegania zarządzenia karać się będzie doraźnie. W razie przejechania pasażera przekazywać się będzie winnych do prokuratury.

Ziemniaki na karty żywnościowe

Wydział Aprowizacji i Handlu stoł. m. Poznania zawiadamia, że punkty rozdzielcze oraz półhurtownicy sprzedawać będą dla ludności bezrolnej w Poznaniu ziemniaki na okres zimowy 5-cio miesięczny na karty żywnościowe na miesiąc październik.

Na karty kat. I na odcinki 25, 26 i 27 razem 20 kg oraz na tę samą kategorię na odcinki 34, 35, 36 i 37 „różne" na każdy odcinek 20 kg.

Na kategorię II odcinki 22, 23 i 24 razem 17 kg oraz na tę samą kategorię na odcinki 31, 32, 33 i 34 „różne" na każdy odcinek po 17 kg.

Okres zaopatrzenia obejmuje miesiące: październik, listopad, grudzień, styczeń i luty.

Wykaz hurtowni i półhurtowni uprawnionych do rozprowadzania ziemniaków znajduje się do wglądu w Wydziale Aprowizacji i Handlu, Referat Ziemniaczany, ul. Kantaka 2, III ptr., pokój 3. Cena dla konsumenta wynosi 28 zł za 100 kg.

W teatrach poznańskich:

Teatr Wielki: dzisiaj nieczynny, jutro, godz. 18 — „Wesoła wdówka".

Teatr Polski: dziś, godz. 18 — „Matura"; jutro, godz. 18 — „Matura".

Miejski Teatr Marionetek: dziś, godz. 17 — „Czerwony Kapturek"; jutro, godz. 17 — „Czerwony Kapturek".

Stanisław Szpinalski — solistą koncertu symfonicznego

Dzisiaj o godz. 18-tej w auli uniwersyteckiej odbędzie się koncert symfoniczny Filharmonii Poznańskiej. W koncercie weźmie udział jako solista znakomity pianista wirtuoz Stanisław Szpinalski, który odegra z towarzyszeniem orkiestry koncert Beethovena Es-dur.

Orkiestra Filharmonii Poznańskiej odegra pod dyrekcją Zdzisława Jahnkego uwerturę Cherubiniego „Anakreon", I Symfonię B-dur — Schuberta i Prelud. — Liszta.

Bilety do nabycia przy kasie auli uniwersyteckiej. Aula została oszklona i będzie ogrzana.

W kinach poznańskich:

Apollo: godz. 16-ta, 18-ta, 20-ta — „Poświęcenie". **Bałtyk:** godz. 16-ta, 18-ta, 20-ta — „Miasto chłopców". **Jedność:** godz. 14-ta, 16-ta, 18-ta, 20-ta, w niedzielę początek o godz. 12-tej — „Kaprys młodości". **Warta:** godz. 15-ta, 17-ta, 19-ta — „Kaprys młodości". **Wolność:** godz. 15-ta, 17-ta, 19-ta — „Berlin" — „Parada zwycięstwa".

„Śluby panieńskie" w Teatrze Nowym

W sobotę, dnia 13 bm. o godz. 18-tej Teatr Nowy (Dąbrowskiego 5) otwiera sezon komedią Al. Fredry „Śluby panieńskie" ze Sroczyńską, Skubniewską, Podborówną, Chmielewskim, Kierczyńskim i Olędzkim. Dekoracje przygotowuje Zygmunt Szpinger, inscenizacja i reżyseria Ryszarda Wasilewskiego.

Bilety od wtorku, 9 bm., do nabycia w kasie Teatru.

Teatr Wielki w bieżącym tygodniu

W poniedziałek — teatr nieczynny; wtorek i środa, godz. 18-ta — „Wesoła wdówka"; czwartek, godz. 18-ta — „Krakowiacy i górale"; piątek, godz. 18-ta — „Wesoła wdówka", poraz 25-ty; sobota, godz. 18-ta — „Rigoletto"; niedziela, godz. 14.30 i 18-ta — „Wesoła wdówka".

Od środy w Teatrze Polskim — „Ziemia oskarża"

Po kilkudniowej przerwie, w czasie której idzie „Matura" Fodora, Teatr Polski grał będzie znowu w środę, czwartek i piątek dwa razy dziennie „Ziemia oskarża" Wandy Karczewskiej. Spektakle popołudniowe zaczynać się będą nieco wcześniej niż zwykle, mianowicie o godz. 14.30. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę nie będzie wpuszczony.

Zbiorowe zamówienia prowincji na wykupione przedstawienia należy nadsyłać conajmniej na tydzień naprzód.

Najciekawsze audycje radiowe w dniu 9 bm.

6.50 Dziennik poranny; 7.05 Muzyka; 7.35 Streszczenie dziennika porannego i „O czym pisze prasa stołeczna"; 8.25 Wiadomości bieżące; 8.30 Rady praktyczne dla słuchaczek; 12.00 Sygnał czasu i artykuł aktualny; 12.10 Dziennik południowy; 12.25 Program z W-wy; 13.50 Koncert Orkiestry Salonowej Rozgłośni Poznańskiej pod dyr. M. Giżelskiego z udziałem Leona Dolata (flet), akompanuje Hieronim Szperka; 14.55 Wiadomości bieżące; 15.00 Słynni dyrygenci; 15.35 „Kwadrans milicyjny"; 15.50 Artykuł wstępny „Głosu Wielkopolskiego"; 16.00 Program z W-wy; 17.30 Koncert życzeń; 18.00 Wielkopolski dziennik regionalny pt. „Nasze rozrywki", pióra Stanisława Strugarka z udziałem ob. ob. Kaczmarka i Skrzypczaka; 18.15 Chwila muzyki; 18.20 Program z W-wy; 19.15 Wiadomości sportowe; 19.25 Wiadomości z Ziem Zachodnich; 19.30 Kącik Związku Młodzieży Demokratycznej; 19.40 Dziennik wieczorny; 19.55 „Pędzlem wyobraźni"; 20.00 Koncert solistów. Wykonawcy: Halina Dudicz-Latoszewska (sopran), Józef Madeja (klarnet), akompanuje Hieronim Szperka; 20.45 „Wizja panny Zofii Kaczmarek z r. 2045" — humoreska radiowa pióra Witolda Powella; 21.15 „W rytmie walca"; 22.00 Skrzynka poszukiwania rodzin.

KOMUNIKATY

Wydział Przemysłowy Zarządu Miejskiego, ul. Zwierzyniecka 13, podaje do wiadomości, że udziela informacji dot. uchwały Komitetu Krajowej Rady Ministrów z dnia 26. 7. rb. w sprawie premiowania robotników i personelu technicznego.

Podania o premie muszą być złożone najpóźniej w dniu 10 bm.

Wydział Aprowizacji i Handlu przy ul. Kantaka rozdzielać będzie punktom rozdzielczym od dnia 8 bm. czeki towarowe na bielidło, które następnie wydawane będzie bezrolnej ludności m. Poznania na karty wrześniowe po 250 g, na karty kat. I, odc. 33.

Jednocześnie dla uniknięcia zróżniczkowania cen w poszczególnych punktach, podaje się ceny na cukierki: Za 1 kg cukierków niezawijanych (landrynek) w hurcie 17,60 zł, w detalu 22,— zł; za 1 kg cukierków twardych zawijanych (dropsów) w hurcie 26,40 zł, w detalu 33,— zł; za 1 kg cukierków nadziewanych, owocowych, w hurcie 29,70 zł, w detalu 37,10 zł.

Zebrania w dniu 10 października

Sekcja Muzyki Kościelnej (Organistów) o godz. 11-tej w stołówce wojewódzkiej przy Pl. Kolegiackim 17.

Administracja: Ogłoszenia — Wyspiańskiego 10, I. Tel. 64-75. Konto PKO V-4499, Bank Społem 8. Kolportaż — Bukowska 3. Tel. 78-64. Konto PKO V-4400, Bank Społem 25.
Kolegium Redakcyjne przyjmuje w godzinach od 12-tej do 13-tej

Sekretariat Redakcji czynny codziennie od godziny 11-tej do 14-tej
Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca
Tel Red 62-70 (nocne 17-28 i 61-37) — Tel. Dyr Delegatury 64-75 — Tel Kolportażu 78-64

Redaguje Kolegium. Wydawca Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik". Tłoczono w Drukarni św. Wojciecha pod Zarządem Państwowym w Poznaniu K—1503